

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **V. L.**, narozená dne X
státní příslušnost Ukrajina
bytem v ČR X
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Čížinským
sídlem Havlíčkovo náměstí 189/2, 130 00 Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2021, č. j. OAM-70/LE-BE01-K01-R2-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2021, č. j. OAM-70/LE-BE01-K01-R2-2018, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Pavla Čížinského, advokáta se sídlem Havlíčkovo náměstí 189/2, 130 00 Praha 3.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“) se neuděluje.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobkyně v podané žalobě předně shrnula některé údaje o své osobě, obsah rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 5. 2021, č. j. 13 Az 60/2019-35 (dále jen „**předcházející rozsudek**“), a taktéž obsah napadeného rozhodnutí. Následně uvedla, že rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu, a to mimo jiné z důvodu nerespektování závazného právního názoru vyjádřeného v předcházejícím rozsudku, neboť žalovaný nevyčkal na právní moc celého rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 20. 5. 2021, č. j. 41 P 6/2018-522 (dále jen „**rozsudek o další výchově nezletilých**“), nýbrž se spokojil s tím, že právní moci nabyl jen výrok týkající se svěřeni nezletilých dětí do výchovy otce a nikoliv výrok o vyživovací povinnosti. Z předcházejícího rozsudku však podle žalobkyně vyplývá, že žalovaný byl povinen vyčkat na to, až právní moci nabude celý rozsudek o další výchově nezletilých. Vyčkání pouze na právní moc výroku o výchově tak dle jejího názoru neučinilo povinnosti žalovaného respektovat předcházející rozsudek, přinejmenším formálně, zadost.
3. Dále žalobkyně podotkla, že žalovaný vytrhl z kontextu jednu zprávu OSPOD a založil na ní své tvrzení o tom, že se žalobkyně se svými dětmi nestýká a že jejím vycestováním nebude zasaženo do soukromého a rodinného života jí samotné ani do soukromého a rodinného života jejích dětí. Přitom z předcházejícího rozsudku podle ní vyplývá, že převládá zásada nejlepšího zájmu dítěte a potřeba umožnění pravidelného styku s dětmi, a že pravidelný kontakt s dětmi jí má být umožněn, pokud nebude pravomocně rozhodnuto, že se s dětmi stýkat nesmí. K jejímu odloučení od dětí však rozsudkem o další výchově nezletilých nedošlo a naopak jí bylo přiznáno právo stýkat se s dětmi každý sudý víkend a každé liché úterý. Za této situace tedy byl žalovaný předcházejícím rozsudkem zavázán, aby jí tento styk umožnil.
4. K tomu následně žalobkyně konstatovala, že použitá zpráva OSPOD pro ní sice skutečně nevyznívá dobře, ovšem v období řešeném v této zprávě se u ní nahromadilo několik problémů. Jednalo se o problémy v zaměstnání, ztrátu mobilních telefonů a nevraživost otce jejích dětí, který odmítá, aby u ní děti byly v době, kdy jí navštěvuje její nový partner, a který je vůči ní zaujatý, protože jeho tvrzení tedy nelze bez dalšího nekriticky přebírat. Podle žalobkyně je však třeba vzít v potaz, že po celou dobu umístění dětí do dětského domova s nimi byla v podstatě v maximálním možném styku a nezdá se proto přiměřené, aby kvůli problémům trvajícím pouze přes léto 2021 žalovaný uzavřel, že se styku s dětmi z vlastního rozhodnutí vzdala.
5. Rovněž žalobkyně v podané žalobě namítala, že jejím vycestováním z České republiky by došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího soukromého a rodinného života a do soukromého a rodinného života jejích dětí, přičemž by bylo též v rozporu s nejlepším zájmem dítěte dle Úmluvy o právech dítěte (publikované pod č. 104/1991 Sb.), jakožto i čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb.). Za stávající situace totiž podle ní nebude možné, aby se s dětmi při svém pobytu na Ukrajině stýkala v rámci stanovené doby pro styk, když ona sama nebude moci po dobu jednoho roku vstoupit na území Schengenského prostoru, na

Ukrajinu za ní děti logicky dojíždět nemohou a jejich přestěhování nepřipadá v úvahu, a to jak z důvodů praktických, tak z důvodů právních. Žalovaný se dle názoru žalobkyně také nedostatečně vypořádal s otázkou nejlepšího zájmu dítěte, když ona i přes svá pochybení zůstává pro své děti důležitou osobou a je nepochybně veřejným zájmem, aby s nimi udržovala kontakt, přičemž i v nefunkční rodině mají její členové svá práva. V této souvislosti odkázala na rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2019, č. j. OAM-188/LE-01-P10-R2-PD3-2005. V jejím případě přitom není pochyb, že zájem o děti projevuje, byť se rozsah kontaktů v létě 2021 může jevit sporným. Navíc jde podle ní o to, zda porušení mezinárodních závazků České republiky a evropského práva lze vyloučit či nikoliv.

6. Za nesprávné poté žalobkyně považovala i posouzení jejího nároku na humanitární azyl podle ustanovení § 14 zákona o azylu, když odkazy žalovaného na rozsudky Nejvyššího správního soudu podle ní nejsou případné a napadené rozhodnutí neobsahuje žádnou přezkoumatelnou úvahu ohledně toho, zda jí bude humanitární azyl udělen či nikoliv.
7. Závěrem své žaloby tak žalobkyně s ohledem na výše uvedené navrhla zdejšímu soudu, aby zrušil napadené rozhodnutí, věc mu vrátil k dalšímu řízení a jí přiznal právo na náhradu nákladů právního zastoupení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 11. 1. 2022 nejprve zrekapituloval obsah podané žaloby a dále uvedl, že nesouhlasí s žalobními námitkami, neboť neprokazují porušení zákonných ustanovení z jeho strany, přičemž odkázal na obsah správního spisu, jakož i na napadené rozhodnutí. Konstatoval také, že nepovažuje napadené rozhodnutí za vadné, nesprávné či nezákonné, a že nezjistil žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu, protože nebyla žalobkyni mezinárodní ochrana udělena v žádné její formě.
9. K námitce, že postupoval chybně, když vycházel jen z výroku rozsudku o další výchově nezletilých týkajícího se svěření dětí do péče a nevycházel i z výroku týkajícího se výživného, poté žalovaný podotkl, že dostatečně zjistil skutkový stav, který mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí, neboť není v jeho moci zasahovat do soudního řešení výživného. Nadto výživné dle jeho názoru nijak neomezuje žalobkyni ve styku s dětmi a je možné jej platit odkudkoliv. K tomu se podle něj vztahuje i námitka ohledně využití zprávy OSPOD vrhající na žalobkyni neuspokojivé světlo. V této souvislosti žalovaný uvedl, že chování otce dětí a jeho vztah s žalobkyní a jejím novým partnerem nemá nicméně vliv na výrok soudu ohledně umístění dětí do péče otce ani na výživné. Rovinu těchto vztahů by si měla žalobkyně s otcem dětí nastavit sama tak, aby byly v nejlepším zájmu dětí. V podrobnostech odkázal na strany 11 až 14 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
10. Dále se žalovaný vyjádřil, že pokud jsou námitky žalobkyně pouze v rovině obecného nesouhlasu s napadeným rozhodnutím, nelze podle něj tvrdit, že by provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které vycházel, neměla oporu ve spisu. V tomto ohledu také konstatoval, že je to právě žalobkyně, kdo má v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení, přičemž učinil maximum, aby mohla tuto povinnost splnit.
11. Ohledně námitky, že by vycestováním žalobkyně bylo nepřiměřeně zasaženo do jejího práva na osobní a rodinný život podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, se žalovaný vyjádřil tak, že Nejvyšší správní soud se otázkou

možného porušení tohoto ustanovení již opakovaně zabýval. Přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, ze kterého obsáhle citoval, a též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47. Podle žalovaného je poté třeba poukázat i na ustanovení Úmluvy o právech dítěte, která jednoznačně vyzdvihují povinnost smluvních států brát ohled na práva a povinnost rodičů a respektovat jejich odpovědnost.

12. Následně žalovaný podotkl, že žalobkyni tedy nic nebrání, aby využila pobytových titulů upravených zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, přičemž při posuzování její žádosti jistě vezmou správní orgány na zřetel výše uvedené okolnosti, které nepochybně mohou být důvodem pro udělení některé z forem pobytového oprávnění.
13. V souvislosti s námitkou nesprávného posouzení nároku na humanitární azyl žalovaný připomněl, že ustanovení § 14 zákona o azylu obsahuje kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení. Uvedl také, že v rámci správního řízení zkoumal, zda byly v případě žalobkyně dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak nebylo. Udělení tohoto azylu je podle něj na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Dále k tomu konstatoval, že žalobkyně žádné důvody hodné zvláštního zřetele sama neuváděla, a že jeho rozhodnutí neudělit azyl z humanitárních důvodů nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem.
14. Závěrem svého vyjádření žalovaný podotkl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí se dostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi sdělenými žalobkyní a podrobně vysvětlil, na základě jakých skutečností rozhodl a jakými úvahami se řídil. Navrhl tedy zdejšímu soudu, aby podanou žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
16. Žalobkyně podala dne 21. 4. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž následně byla žalovaným vyzvána k poskytnutí údajů k této žádosti. Údaje k podané žádosti poskytla žalobkyně dne 25. 4. 2018, když mimo jiné sdělila, že je narozena dne X v obci X na Ukrajině, je státním příslušníkem Ukrajiny X národnosti, dorozumí se ukrajinsky a česky, je X vyznání, není členkou žádné politické strany, je svobodná a má tři děti, které se narodili v České republice a jsou státními příslušníky Ukrajiny. Jako poslední místo bydliště ve vlasti uvedla obec X ve Volyňské oblasti. K průběhu cesty z vlasti do České republiky se žalobkyně vyjádřila tak, že z Ukrajiny poprvé vycestovala v létě 2004 a jela autobusem přes Polskou republiku do České republiky. Naposledy z Ukrajiny vycestovala v roce 2012 a od té doby v domovském státě nebyla. Na území České republiky naposledy vstoupila na podzim 2012. Rovněž vypověděla, že nemá víza nebo povolení k pobytu vydaná jinými státy a o udělení mezinárodní ochrany žádá poprvé. Svůj zdravotní stav zhodnotila jako dobrý. Ohledně důvodů své žádosti o udělení mezinárodní ochrany poté žalobkyně uvedla, že v České republice má děti a nechtěla by, aby od nich byla oddělena, přičemž otec dětí jí nedá svolení, aby s ní vycestovaly na Ukrajinu.
17. Následně byla žalobkyně předvolána k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Do protokolu o tomto pohovoru konaném dne 14. 6. 2018 za účasti tlumočnice

ukrajinského jazyka žalobkyně blíže rozvedla skutečnosti uvedené v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu. Konkrétně sdělila, že do roku 2016 měla povolený legální pobyt na území České republiky, Ukrajinu opustila s cílem vydělat si v zahraničí peníze, následně se jí narodily na území České republiky děti a ona se rozhodla, že zde zůstane. Potvrdila, že ve vlasti neměla žádné potíže se státními orgány, ani jiné problémy důležité z hlediska její žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Na Ukrajinu se nemohla vrátit kvůli dětem, první z nich se narodilo v roce 2013, druhé v roce 2015, třetí v roce 2017 a jejich otec by žalobkyni nedovolil vzít je na Ukrajinu. Na dotaz žalovaného, proč v roce 2016 nevycestovala do vlasti, nevyřídila si povolení a nevrátila se zpět do České republiky, odpověděla, že děti byly malé. Domnívala se, že povolení se dá vyřídit i zde. Svoji situaci řešila s otcem dětí prostřednictvím jedné firmy, která jí sdělila, že se to nedá řešit. Měla zájem odjet na Ukrajinu, nicméně kvůli dětem nemohla. Ptala se partnera na možnost návratu na Ukrajinu s jejich dětmi, nicméně on se vrátit nechtěl. Na Ukrajině nikoho nemá, matka žije v Itálii, bratr v Kyjevě. Zvykla si na život v České republice a nedokáže si představit svůj návrat. Před čtyřmi měsíci jí byly děti odebrány z péče. Od té doby je vídala každý týden v úterý, středu a čtvrtek v dětském centru. Návštěvy probíhají tak, že děti za ní přijdou a jdou společně na procházku, přičemž někdy s nimi chodí i otec a ona jim vždy nosí nějaké jídlo. Ptala se, zda je potřeba na děti v centru platit, ale řekli jí, že nikoliv. Dále popsala vztah s otcem svých dětí a problémy jejich soužití. Péči o děti zajišťovali tak, že partner chodil do práce a ona zůstávala s dětmi doma a nepracovala. Syn a starší dcera také chodili do školky. K dotazu žalovaného týkajícího se stavu řízení ve věci jejího obvinění z X uvedla, že věc se zatím projednává. V případě návratu na Ukrajinu by její situace byla špatná, nemůže zde nechat své děti. Ohledně obvinění z X a žádosti o vrácení dalších dvou dětí do péče také podotkla, že zatím žádost nepodávala, protože si myslela, že se všechno spraví. Na privátní adrese žila s partnerem, od kterého odešla. Na Ukrajině majetek nemá, dům, ve kterém bydlela s matkou a bratrem, je registrován na matku, v jedné části nikdo nebydlí, druhá část je pronajímána. S matkou jsou v kontaktu a o její situaci je informována. Vždy jí říkala, aby od partnera odešla. V domě matky by mohla žít, ale nechce zpět. Ohledně dětí řekla vše, na Ukrajině nebude mít za co žít, jsou tam nízké platy. Právní zástupce žalobkyně se závěrem pohovoru vyjádřil, že jedna z otázek byla zaprotokolována neúplně, a podal stížnost kvůli obsahu i tónu řady otázek, které byly nevhodné a znamenaly sekundární viktimizaci. Dále se žalobkyně doptal na některé informace o jejím zdravotním stavu, vztahu s partnerem a okolnostech řízení o jejím vyhoštění.

18. S žalobkyní byl dne 26. 6. 2019 proveden doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Do protokolu o tomto doplňujícím protokolu žalobkyně uvedla, že se od konání posledního pohovoru v jejím životě nic zásadního nestalo, a že všechny její děti se nadále nachází v dětském centru, jelikož jí byly odebrány z péče, protože X. Všechny tři děti navštěvuje třikrát týdně přímo v dětském centru a hraje si s nimi bez dalších osob. Na péči o děti finančně přispívá spolu s jejich otcem, se kterým žije ve společné domácnosti. K podání obžaloby na její osobu pro X se vyjádřila tak, že byla obviněna z X, protože X, ale X. Odhadnout výsledek soudního řízení nedokázala. K dotazu žalovaného také vypověděla, že děti jí vnímají velmi dobře a nedochází k tomu, že by před ní utíkaly nebo jí nechtěly vidět. Naopak se stále ptají,

kdy půjdou domů. Žádné další skutečnosti závěrem pohovoru uvést nechtěla a nechtěla ani doložit žádné dokumenty.

19. Dále bylo ve správním spisu na č. l. 157 založeno vyjádření Thomayerovy nemocnice ze dne 19. 8. 2019, ze kterého se mimo jiné podává, že děti byly do péče dětského centra přijaty dne 8. 2. 2018 na základě předběžného opatření obvodního soudu, a že u Obvodního soudu pro Prahu 10 probíhá trestní stíhání žalobkyně a otce jejich dětí pro skutky kvalifikované jako přečin X a přečin X. Žalobkyně podle tohoto vyjádření projevuje o děti zájem a pravidelně je navštěvuje, přičemž děti k ní mají lepší vztah než k otci a těší se na ni. Otec navštěvuje děti taktéž pravidelně, nerespektuje jejich potřeby a jen obtížně je zvládá. Rodiče mají povinnost hradit příspěvek na pobyt dětí rovným dílem a celou částku hradí jejich otec. Zdravotní stav dětí je uspokojivý a pokračuje jejich psychomotorický vývoj.
20. Žalovaný rovněž provedl dne 6. 9. 2019 výslech svědka, a to otce dětí žalobkyně. Ten do protokolu o svědecké výpovědi v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že má v České republice povolen trvalý pobyt, a také popsal svůj vztah s žalobkyní, přičemž zmínil, že s ní od června 2019 nesdílí společnou domácnost, a že ona někde neustále popíjela a starat se o děti jim pomáhaly jeho dvě sestry. Děti mají v České republice povolen trvalý pobyt za účelem sloučení rodiny, pouze jeho dcera Veronika trvalý pobyt povolen nemá. V dětském centru je navštěvuje třikrát týdně a žádal rovněž o povolení vzít je mimo centrum, ale to mu povoleno nebylo. Taktéž jej děti žádají, aby je vzal domů. Potvrdil rovněž, že děti navštěvuje i žalobkyně a on na ně přispívá určenou částku a chtěl by je získat do své péče. Ke svému obvinění z X uvedl, že X a neví o tom, že X. Také uvedl, že žalobkyně jej napadala, když byla opilá, a on se bránil. O děti se doma nestarala a ty byly většinou doma samy, protože on byl v práci, a ví o jednom případě, kdy žalobkyně syna zbila.
21. Poté žalovaný vydal ve věci rozhodnutí ze dne 8. 10. 2019, č. j. OAM-70/LE-BE01-K02-2018, kterým rozhodl, že žalobkyni se mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona o azylu neuděluje. Toto rozhodnutí zrušil zdejší soud předcházejícím rozsudkem a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
22. Žalovaný tedy následně doplnil do správního spisu další podklady, mimo jiné i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne X, sp. zn. X, kterým X (pozn. zdejšímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem zdejšího soudu vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. X). Dále byla do správního spisu doplněna i rozhodnutí týkající se správního vyhoštění žalobkyně, z nichž se podává, že žalobkyni bylo uloženo správní vyhoštění, přičemž byla stanovena doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, trvání jednoho roku.
23. Součástí správního spisu (č. l. 344) byl rovněž rozsudek o další výchově nezletilých, kterým byly nezletilé děti žalobkyně svěřeny do péče otce a žalobkyni byla stanovena povinnost přispívat na jejich výživu. Rovněž bylo tímto rozsudkem rozhodnuto o tom, že žalobkyně je oprávněna se s nezletilými dětmi stýkat každý lichý týden v úterý od 15 do 18 hodin a každý sudý týden od pátku od 16 hodin do neděle do 18 hodin. Podle vyjádření Obvodního soudu pro Prahu 10 podala žalobkyně do výroku o výživném odvolání (pozn. zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo, že rozsudek o

další výchově nezletilých byl potvrzen rozsudkem zdejšího soudu vydaným v řízení vedeném pod sp. zn. 25 Co 40/2022).

24. Dále si žalovaný opatřil i vyjádření Úřadu městské části Praha 10 ze dne 13. 9. 2021, zn. 10 Om 145/2016 (dále jen „**vyjádření OSPOD**“), které bylo rovněž založeno ve správním spisu (č. l. 333), a ze kterého se mimo jiné podává, že nad nezletilými dětmi žalobkyně byla nařízena ústavní výchova, přičemž důvodem bylo, že se nezletilí nacházeli ve stavu nedostatku řádné péče, žili v konfliktním soužití rodičů, kdy matka dlouhodobě užívala alkohol, a syn žalobkyně X. V srpnu 2020 došlo k přemístění nezletilých do dětského domova v X a po dobu pobytu tam byli rodiče s dětmi v kontaktu, a to telefonicky i osobně. Otec za dětmi jezdil častěji než matka a děti se těšily na oba rodiče. Bydlení obou rodičů bylo na základě šetření vyhodnoceno jako vyhovující pro nezletilé děti a propustky využíval více otec. Stávalo se, že i když matka měla mít děti daný víkend u sebe v péči, tak si pro ně nepřijela a tuto skutečnost ani předem nenahlásila. Poslední jednání s matkou na OSPOD Praha 10 proběhlo v březnu 2021 a v květnu 2021 proběhla případová konference, ze které vyplynulo, že rodiče zahájí spolupráci s organizací Společnou cestou a začnou pracovat na vzájemném vztahu, a že víkendové propustky budou probíhat střídavě u otce a matky. Během prázdnin bylo od otce zjištěno, že pravidelné styky žalobkyně s dětmi neprobíhají, a že se s nimi o letních prázdninách viděla jen párkrát, přičemž jednou děti samy projevily zájem žalobkyni vidět, a tak je za ní otec odvezl. Syn již podle otce má i svůj telefon a žalobkyně by jej tak mohla kontaktovat přímo. Ze strany OSPOD Praha 10 proběhla snaha žalobkyni kontaktovat, avšak ta byla neúspěšná. Otec rovněž sdělil, že žalobkyně nijak nepřispívá na výživu dětí. Co se týče péče o děti, nebyly shledány na straně otce žádné nedostatky. Podle organizace Společnou cestou probíhala zpočátku spolupráce s rodiči dobře, ale na schůzku v červnu 2021 se žalobkyně již nedostavila a od té doby není s organizací v kontaktu. Spolupráce s otcem je naopak intenzivní. Otec začátkem září 2021 také sdělil, že žalobkyně nedávno přijala synovi hovor a slíbila mu, že přijede o víkendu, nicméně nedorazila a další hovor dětem nepřijala, z čehož byly zklamané.
25. Za účelem posouzení žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany si žalovaný zajistil i písemný materiál ze dne 1. 3. 2021, označený jako „Ukrajina, Informace MZV ČR, č.j. 102763-6/2021-LPTP ze dne 22. února 2021, k č.j. MV- 4158-5/OAM-2021 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“, písemný materiál ze dne 30. 6. 2021, označený jako „Ukrajina, Informace OAMP - Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby“, a písemný materiál ze dne 30. 7. 2021, označený jako „Ukrajina – Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, Stav: červenec 2021“.
26. Před vydáním napadeného rozhodnutí žalovaný vyrozuměl zástupce žalobkyně o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a seznámit se s nimi. Z úředního záznamu o nedostavení se k seznámení s podklady rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 10. 2021 se poté podává, že právní zástupce žalobkyně se k seznámení s podklady rozhodnutí nedostavil.
27. Následně tedy žalovaný vydal napadené rozhodnutí, k jehož převzetí byla žalobkyně předvolána. Ta se však k převzetí napadeného rozhodnutí dne 23. 11. 2021 nedostavila,

jak se podává z úředního záznamu o nedostavení se k převzetí rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

28. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Zdejší soud následně po zohlednění skutečností, které vyplynuly z obsahu správního spisu, vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu určeném žalobními body zejména z následujících právních předpisů.
29. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
30. Podle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
31. Podle ustanovení čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod *má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.*
32. Podle ustanovení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte *musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*
33. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
34. Před samotným vypořádáním jednotlivých žalobních námitek zdejší soud úvodem podotýká, že bez ohledu na tyto námitky musel při přezkumu napadeného rozhodnutí v souladu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice a judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo rozsudek ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35) zohlednit také okolnosti, které nastaly po vydání napadeného rozhodnutí. Nebylo totiž možné nevidět, že od 24. 2. 2022 probíhá na velké části území Ukrajiny po jejím napadení Ruskou federací mezinárodní ozbrojený konflikt. V důsledku tohoto konfliktu z Ukrajiny odešly do okolních států milióny uprchlíků a další stále utíkají. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v

Evropě po roce 1945 svým rozsahem, intenzitou bojů a dopadem na dotčené civilní obyvatelstvo období. Přestože žalobkyně na tuto skutečnost sama nepoukázala, zdejší soud jí zohlednil z vlastní iniciativy. Přihlédl přitom k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, v němž Nejvyšší správní soud připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž by byly soudy ve správním soudnictví povinny přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu, a to např. vypuknutí válečného konfliktu na celém území země původu žadatele o mezinárodní ochranu.

35. Zdejší soud má rovněž za to, že v současné době probíhající válečný konflikt na Ukrajině v důsledku jejího napadení Ruskou federací dne 24. 2. 2022 je skutečností dnes již obecně známou (tzv. notoriitou), kterou není třeba dokazovat.
36. Závěry žalovaného týkající se bezpečnostní situace na Ukrajině a potažmo i absence důvodů pro udělení mezinárodní ochrany tak již s ohledem na aktuální situaci v zemi původu žalobkyně nemohou podle zdejšího soudu zcela obstát a skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, bude vyžadovat rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], když žalovaný při svém rozhodování vycházel z vyhlášky a informací, které nemohly reflektovat současnou situaci na Ukrajině, kde aktuálně probíhá válečný konflikt zasahující celé její území.
37. K tomu zdejší soud odkazuje na četná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v nichž se Nejvyšší správní soud zabýval aktuální situací na Ukrajině, a v nichž tuto situaci rovněž zohlednil (kupř. rozsudek ze dne 27. 4. 2022, č. j. 7 Azs 357/2021-23, rozsudek ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 – 31, rozsudek ze dne 31. 3. 2022, č. j. 9 Azs 13/2022-32, rozsudek ze dne 17. 5. 2022, č. j. 10 Azs 70/2022-33, či rozsudek ze dne 13. 10. 2022, č. j. 3 Azs 154/2021-36).
38. Návrat žalobkyně do země původu by tak v současné době mohl být v rozporu s mezinárodními závazky, konkrétně pak se všeobecně uznávanou zásadou *non-refoulement*. Žalovaný tedy v dalším řízení kromě níže uvedeného zohlední i změnu bezpečnostní situace, ke které zdejší soud přihlédl, přestože nastala až po vydání napadeného rozhodnutí.
39. Zdejší soud nepředjímá, jak žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v tomto ohledu posoudí, jakkoliv důvodné obavy z vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu svědčí (při splnění dalších podmínek) udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
40. Dále si je zdejší soud jistě vědom i existence prováděcího rozhodnutí Rady EU č. 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, a také ustanovení § 6 odst. 5 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého *podá-li cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo je-li v době podání žádosti o dočasnou ochranu podle tohoto zákona vedeno řízení ve věci mezinárodní ochrany podle zákona o azylu, řízení ve věci mezinárodní ochrany se přerušuje po dobu trvání dočasné ochrany podle tohoto zákona; o tom se učiní záznam do spisu ve věci mezinárodní ochrany. Cizinec není v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. To nicméně nemůže nic změnit na závěru zdejšího soudu, že*

v současné situaci je nutné přihlédnout k nové bezpečnostní situaci v zemi původu žalobkyně.

41. I bez ohledu na výše uvedené však shledal zdejší soud podanou žalobu důvodnou. Žalobkyně totiž v rámci své žaloby mimo jiné namítala, že její vycestování z České republiky by bylo v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož by jím došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Zároveň se žalovaný podle žalobkyně dostatečně nevypořádal ani s otázkou nejlepšího zájmu jejich nezletilých dětí, když zamezení kontaktů by bylo v rozporu s tímto zájmem.
42. V této souvislosti zdejší soud předně podotýká, že problematika zásahu do soukromého a rodinného života v souvislosti s případným udělením doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu již byla v judikatuře Nejvyšší správní soud opakovaně řešena. Například v rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, k tomu Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince.“ Dále Nejvyšší správní soud upřesnil, že „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil.“
43. V rozsudku ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64, poté Nejvyšší správní soud s odkazem na citovaný rozsudek uvedl: „Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 – 47). Při stanovení rozsahu povinností státu je však v každém případě nutné zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR. (...) Žalovaný je v takovém případě povinen se zabývat nejen případnými právními, ale i faktickými překážkami takového kroku, mezi něž by mohl patřit např. nedostatek finančních prostředků žadatelky a jejích rodinných příslušníků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu. Nemá-li přestěhování rodiny do země původu právně či fakticky možné, je žalovaný dále povinen se zabývat i tím, zda má žadatelka možnost získat jiné oprávnění k pobytu na území ČR, než je mezinárodní ochrana, a zda by neudělení doplňkové ochrany dle uvedeného ustanovení nevedlo k takovému odloučení žadatelky od jejího nezletilého dítěte, které by bylo třeba považovat za nepřiměřený zásah do jejího rodinného života (srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2021, č. j. 5 Azs 162/2020 – 47).“
44. Rovněž se Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku vyjádřil ve smyslu, že „žalovaný je povinen zohlednit i mezinárodní závazky, které pro Českou republiku vyplývají z Úmluvy o právech dítěte, zejména vzít v úvahu tzv. nejlepší zájem dítěte, tedy základní hledisko, které jsou smluvní strany Úmluvy o právech dítěte povinny promítnout do veškerého rozhodování, jež se přímo či nepřímo dotýká právě zájmů nezletilých dětí. Např. v rozsudku ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 - 28, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že při posuzování přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života cizince je třeba

v případě, že se tyto dopady dotýkají nezletilých dětí, v souladu s judikaturou ESLP k výkladu [čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod](#), z níž Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku obsáhle citoval, zohledňovat nejlepší zájem dítěte, tedy zabývat se pečlivě situací těchto nezletilých dětí, brát v úvahu jejich věk, konkrétní okolnosti jejich pobytu či míru závislosti na péči daného cizince. Nejlepší zájem dítěte nutně nemusí vždy převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, nicméně je třeba ho považovat za středobod úvah, přiznat mu stěžejní význam a dosáhnout spravedlivé rovnováhy mezi uvedenými konkurujícími zájmy (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. [5 Azs 220/2019 – 33](#), publ. pod č. [4034/2020 Sb. NSS](#), a tam citovaný nálezný Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. [IV. ÚS 950/19](#), srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2020, č. j. [5 Azs 383/2019 – 40](#)).“ (Obdobně též v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2021, č. j. [5 Azs 162/2020-47](#).)

45. V posuzované věci se žalovaný otázkou zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejich nezletilých dětí, stejně jako otázkou nejlepšího zájmu těchto dětí, relativně obsáhle zabýval na stranách 11 až 14 napadeného rozhodnutí. Dospěl přitom k závěru, že neudělením mezinárodním ochrany žalobkyni nedojde k ohrožení zájmů nezletilých dětí ani k porušení mezinárodních závazků České republiky v oblasti rodiny a práva na rodinný život.
46. Žalovaný vyšel předně z toho, že žalobkyně naprosto rezignovala na péči o své děti a vzdala se možnosti podílet se na jejich výchově. Tento závěr však dle názoru zdejšího soudu nemá oporu ve správním spisu. Jak již bylo uvedeno výše, podává se totiž z rozsudku o další výchově nezletilých (založeném na č. l. 344 správního spisu), že nezletilé děti žalobkyně byly svěřeny do péče otce a žalobkyni byla stanovena povinnost přispívat na jejich výživu a rovněž bylo rozhodnuto, že žalobkyně je oprávněna se s nezletilými dětmi stýkat každý lichý týden v úterý od 15 do 18 hodin a každý sudý týden od pátku od 16 hodin do neděle do 18 hodin. Žalobkyni tak jako matce nezletilých dětí skutečně nebylo zapovězeno podílet se na výchově svých nezletilých dětí a pečovat o ně.
47. Je sice pravdou, že z vyjádření OSPOD (založeném ve správním spisu na č. l. 333) se podává, že žalobkyně v určitých ohledech o své děti jevila pouze snížený zájem a její přístup k nim nebyl zcela příkladný. Na druhou stranu však z tohoto podkladu taktéž vyplývá, že i v průběhu letních prázdnin 2021 žalobkyně určitý minimální zájem o své děti projevila a několikrát se s nimi viděla. Rovněž poté v uvedeném podkladu nelze přehlédnout ani to, že děti s ní měly v zásadě dobrý vztah, když samy projevily zájem se s ní setkat, a byly zklamané, když za nimi nepřišla. Dále se ze shromážděných podkladů podává i to, že v minulosti žalobkyně o své děti pečovala (přestože o kvalitě této péče lze s ohledem na X pochybovat) a navštěvovala je též v dětském domově i dětském centru, kam byly umístěny (viz rozsudek o další výchově nezletilých, případně vyjádření Thomayerovy nemocnice ze dne 19. 8. 2019, založené na č. l. 157 správního spisu, a vyjádření OSPOD).
48. Na tomto místě tedy s ohledem na výše uvedené zdejší soud uzavírá, že ze shromážděných podkladů sice vyplývá, že v průběhu letních prázdnin roku 2021 jevila žalobkyně o své děti spíše snížený až minimální zájem, nicméně nelze z nich bez dalšího dovodit, že by zájem nejevila vůbec, a že by tento stav byl setrvalý a neměnný. Na základě podkladů založených ve správním spisu proto nebylo možné dospět k žalovaným učiněnému kategorickému závěru, že žalobkyně naprosto rezignovala na

- péči o své děti a vzdala se možnosti podílet se na jejich výchově, pročež zájem dětí nebyl rozhodnutím o neudělení mezinárodní ochrany nijak ohrožen.
49. Nad rámec výše uvedeného poté žalovaný rovněž dovodil, že i kdyby snad žalobkyně svůj přístup změnila, nedošlo by napadeným rozhodnutím k zásahu do ústavně zaručených práv, jelikož styk žalobkyně s jejími nezletilými dětmi může probíhat rovněž z území Ukrajiny. S ohledem na žalovaným zjištěný skutkový stav věci však považuje zdejší soud tento závěr za nesprávný (a to i bez zohlednění aktuální situace na Ukrajině popsané výše).
50. Předně je v této souvislosti vhodné poukázat na výše citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které je žalovaný v případě řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinen zohlednit nejlepší zájem dítěte a přiznat mu stěžejní význam (viz výše citovaný rozsudek ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs 82/2020-64). Rovněž je vhodné připomenout i judikaturu Ústavního soudu týkající se nejlepšího zájmu dítěte. Ten by podle ní sice měl být vždy definován a určován s ohledem na individuální okolnosti daného případu (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 1506/13, bod 24, nebo nález Ústavního soudu ze dne 18. 4. 2019, sp. zn. I. ÚS 3970/18, bod 17), avšak v souvislosti s péčí obou rodičů Ústavní soud v nálezu ze dne 17. 5. 2019, sp. zn. II. ÚS 4247/18, dovodil, že *„být spolu znamená pro rodiče a jeho dítě jeden ze základních proků rodinného života a v nejlepším zájmu dítěte zpravidla je péče a výchova ze strany obou rodičů.“* Ačkoliv tyto závěry vyslovil Ústavní soud ve vztahu k řízení týkající se rozhodování o péči o dítě, jsou dle názoru zdejšího soudu v obecné rovině aplikovatelné i na projednávanou věc.
51. Co se týče nejlepšího zájmu nezletilých dětí v projednávané věci, je nutné zopakovat, že ačkoliv žalobkyně jevila o své děti snížený zájem, tak nelze ze shromážděných podkladů dovodit, že by na péči o své děti a jejich výchovu zcela rezignovala, a ani vztah dětí k ní nebyl negativní, jak již bylo rozebráno výše. Dle názoru zdejšího soudu tak lze na základě zjištěného skutkového stavu shledat, že v zájmu nezletilých dětí žalobkyně pobývajících s otcem na území České republiky bylo, aby měly možnost se nadále stýkat i se svojí matkou, a to rovněž osobně. Ostatně i Obvodní soud pro Prahu 10 v rámci rozsudku o další výchově nezletilých upravil dobu, po kterou je žalobkyně oprávněna se se svými dětmi stýkat, přičemž vycházel z toho, že *„tak bude zajištěn pravidelný kontakt dětí s matkou, jejich vztah bude udržován a nadále rozvíjen.“* (Viz bod 38 rozsudku o další výchově nezletilých.) Naopak dle názoru zdejšího soudu nebylo v nejlepším zájmu nezletilých dětí žalobkyně, aby byl jejich přímý styk s matkou dlouhodobě významně omezen, jak by tomu bylo v případě jejího vycestování do země původu v souvislosti s uloženým správním vyhoštěním. Jinak řečeno zdejší soud nepovažuje žalovaným zmíněnou možnost kontaktu z území Ukrajiny (nehledě na tamní současnou situaci – viz výše) za dostatečný způsob styku v souladu s nejlepším zájmem nezletilých dětí, a to bez ohledu na to, že děti byly svěřeny do péče otce, když zpravidla je v nejlepším zájmu dítěte péče a výchova poskytovaná oběma rodiči, což je reflektováno i v rozsudku zabývajícím se péčí o nezletilé děti žalobkyně, jak již bylo uvedeno výše.
52. Dle zdejšího soudu by tak v projednávané věci vycestováním žalobkyně do země původu v souvislosti s uloženým správním vyhoštěním byla významně omezena její možnost pečovat o nezletilé děti a podílet se na jejich výchově, čímž by došlo k zásahu i do jejich práv, jelikož ty mají právo na péči a výchovu obou rodičů (viz též čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Vycestování žalobkyně by tedy vzhledem ke

zjištěnému skutkovému stavu a potažmo nejlepšímu zájmu jejich nezletilých dětí bylo nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života a zejména do soukromého a rodinného života těchto nezletilých dětí, a tedy by bylo v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Rozpor s mezinárodními závazky České republiky poté svědčí udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu ve spojení s ustanovením § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

53. Zdejší soud si je nepochybně vědom i judikatury odkazované žalovaným na straně 14 napadeného rozhodnutí, podle které připadá udělení mezinárodní ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života v úvahu toliko ve výjimečných případech (kupř. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014-27). Dle názoru zdejšího soudu se v projednávané věci nicméně o takový výjimečný případ jedná, když již pouhé vycestování žalobkyně do země původu v souvislosti s uloženým správním vyhoštěním by vedlo k jejímu odloučení od nezletilých dětí, které by bylo v rozporu s jejich nejlepším zájmem, a které by bylo třeba s ohledem na výše uvedené považovat za nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejich nezletilých dětí. Ostatně zdejší soud k tomu přiměřeně odkazuje i na předcházející rozsudek, v němž rovněž kladl důraz na nepřiměřený zásah do práv nezletilých dětí žalobkyně (a taktéž práv žalobkyně). Konkrétně zdejší soud v tomto ohledu uvedl, že *„v případě neudělení jedné z forem mezinárodní ochrany žalobkyni by tato musela vzhledem k pravomocně uloženému správnímu vyhoštění vycestovat z území České republiky, čímž by bylo nepřiměřeně zasazeno do práv nezletilých dětí, které jsou v současné době umístěny do Dětského centra při Thomayerově nemocnici a byla by jim tak upřena možnost pravidelných návštěv matky, na které mají za současného stavu zákonný nárok. Žalovaný pro správné vyhodnocení nezbytně potřebuje pravomocný rozsudek soudu upravující péči o nezletilé děti, neboť odebrání nezletilého dítěte z péče rodiče by muselo mít relativně trvalou povahu (rodič souhlasil s osvojením dítěte či bylo soudem vysloveno, že jeho souhlas není třeba, dítě je dobrovolně rodičem předáno do ústavní péče, dítě je pravomocně předáno do pěstounské péče či péče jiného rodinného příslušníka apod.), aby mohl aplikovat postup, který zvolil v napadeném rozhodnutí. (...) Vycestování matky do země původu, v situaci kdy není soudem upravena péče o nezletilé, tak představuje porušení práv zaručených v čl. 32 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, neboť matce by v případě okamžitého vycestování nebylo umožněno podílet se na výchově nezletilých dětí a ve výsledku by tak byla porušena i práva nezletilých dětí, které mají právo být v péči rodičů, a také současně právo být v dětském centru navštěvovány osobami odpovědnými za výchovu a dalšími blízkými osobami, a nemůže být v jejich nejlepším zájmu, je-li jejich přímý styk s matkou dlouhodobě výrazně omezen, jak by tomu bylo v případě nuceného vycestování matky do země původu, takový závěr bude možné učinit až na základě pravomocného rozhodnutí soudu ve věci péče o nezletilé.“*
54. Kromě důvodů spočívajících v podstatné změně bezpečnostní situace na Ukrajině od doby vydání napadeného rozhodnutí tedy shledal zdejší soud podanou žalobu důvodnou i pro nesprávné závěry žalovaného ohledně zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně a zejména jejich nezletilých dětí. V dalším řízení se tak žalovaný kromě doplnění dalších podkladů týkajících se bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyně a zohlednění změn, které na Ukrajině ode dne vydání napadeného rozhodnutí nastaly, bude znovu zabývat i otázkou zásahu do soukromého a rodinného

- života žalobkyně a zejména jejích nezletilých dětí, přičemž bude vázán právními názory zdejšího soudu vyjádřenými v tomto rozsudku (viz ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). K tomu zdejší soud již pouze nad rámec shora uvedeného podotýká, že žalovaný má i v dalším řízení možnost rozhodnout o neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, pokud řádně doplní svá skutková zjištění a zjistí podstatnou změnu okolností, která se bude soukromého a rodinného života žalobkyně týkat a bude neudělení mezinárodní ochrany žalobkyni dostatečně odůvodňovat.
55. Naopak podle zdejšího soudu není důvodnou námitka žalobkyně ohledně nevyčkání na právní moc celého rozsudku upravujícího péči o nezletilé děti. Je pravdou, že žalovaný skutečně byl povinen vyčkat pravomocného rozhodnutí ve věci péče o nezletilé děti, jak mu zdejší soud uložil v rámci předcházejícího rozsudku. Tuto svoji povinnost však dle názoru zdejšího soudu řádně splnil, přestože v době vydání napadeného rozhodnutí ještě nebylo skončeno řízení vedené o odvolání žalobkyně podaném proti výroku II. rozsudku o další výchově nezletilých, upravujícího vyživovací povinnost. Z povahy věci totiž vyplývá, že pro řízení o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany byly rozhodující výroky o svěření nezletilých dětí do péče otce a úpravě styku nezletilých dětí s žalobkyní (výroky I. a III. zmíněného rozsudku o další výchově nezletilých), které již v době vydání napadeného rozhodnutí nabyly právní moci, což ostatně žalobkyně v podané žalobě implicitně připouští. Lpění na nutnosti vyčkat na právní moc ostatních výroků rozsudku, které nebyly pro rozhodování žalovaného podstatné, by tak dle názoru zdejšího soudu bylo možné označit až za přepjatý formalismus.
56. Jako důvodnou poté zdejší soud neposoudil ani námitku týkající se nesprávného posouzení nároku žalobkyně na udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný se totiž otázkou udělení humanitárního azylu dostatečně zabýval na straně 8 napadeného rozhodnutí, přičemž důvody pro jeho udělení neshledal.
57. K tomu je třeba poznamenat, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu není na udělení humanitárního azylu právní nárok a posouzení možných důvodů pro jeho udělení je otázkou správního uvážení. K tomu zdejší soud odkazuje na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020-103, v němž Nejvyšší správní soud uvedl: „Podle ustálené judikatury správních soudů není na udělení humanitárního azylu právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, čj. [3 Azs 12/2003-38](#), a ze dne 22. 1. 2004, čj. [5 Azs 47/2003-48](#)). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. [2 Azs 8/2004-55](#)). Samotné správní rozhodnutí založené na správním uvážení podléhá přezkumu správních soudů pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení a zda je nezneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), tedy zda správní orgán nevybočil z hledisek stanovených zákonem, zda je jeho úvaha v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. rozsudek NSS čj. [5 Azs 47/2003-48](#)).“
58. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že v souvislosti s možností udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu se žalovaný zabýval

zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl rovněž k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Zdejší soud se poté ztotožňuje se závěrem žalovaného, že existence rodinných vazeb na území České republiky sama o sobě nezakládá důvod pro udělení humanitárního azylu. V tomto ohledu lze odkázat i na závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřené např. v bodě 9 rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, bodě 14 usnesení ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, nebo bodech 12 a 13 usnesení ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 Azs 5/2021-54. Zároveň je na tomto místě třeba uvést, že v části týkající se humanitárního azylu neshledal zdejší soud napadené rozhodnutí ani nepřezkoumatelným, když z něj lze dovodit, na základě jakého skutkového stavu a právního posouzení dospěl žalovaný k závěru o neudělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu, stejně jako to, jakými úvahami byl při tomto rozhodování veden. Úvaha žalovaného poté není ani v rozporu s pravidly logického uvažování a žalovaný nevybočil z hledisek stanovených zákonem. Nad rámec uvedeného zdejší soud již pouze na okraj podotýká, že tyto jeho závěry týkající se posouzení nároku na udělení humanitárního azylu žalovaným nemají žádný vliv na výše uvedené závěry ohledně zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejích nezletilých dětí.

VI. Závěr a náklady řízení

59. Zdejší soud tedy ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí zrušil, jelikož skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy a s ohledem na aktuální situaci navíc vyžaduje i zásadní a rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Nadto žalovaný dospěl k nesprávným právním závěrům. Věc zdejší soud současně podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právními názory zdejšího soudu vyjádřenými v tomto rozsudku, jak již bylo uvedeno výše (viz ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). Na závěr je již pouze nutné dodat, že ačkoliv žalobkyně výslovně žádala nařízení jednání, rozhodl zdejší soud ve věci samé bez jednání, neboť rozhodl právě i podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jež takový postup umožňuje, když současně nepovažoval v tomto případě nařízení jednání za nezbytné.
60. O náhradě nákladů řízení rozhodl zdejší soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a má proto právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila proti žalovanému, jenž ve věci úspěch neměl.
61. Náklady řízení žalobkyně tvoří náklady na odměnu jejího zástupce za dva úkony právní služby ve výši 6 200 Kč (převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby ve věci samé, po 3 100 Kč) dle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (za dva úkony právní služby po 300 Kč) dle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem daně z přidané hodnoty, což zdejší soud ověřil z veřejně dostupných zdrojů, zahrnují náklady řízení v souladu s ustanovením § 57 odst. 2 s. ř. s. též částku 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je zástupce žalobkyně povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celková výše nákladů řízení žalobkyně tak činí 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 9. ledna 2023

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v. r.
samosoudce